

Analiza niemieckiego ryнку lotniczego

Ewa Stopyra

e-mail: stopyraewa@gmail.com

Warszawa, czerwiec 2016 r.

Strona celowo pozostawiona pusta

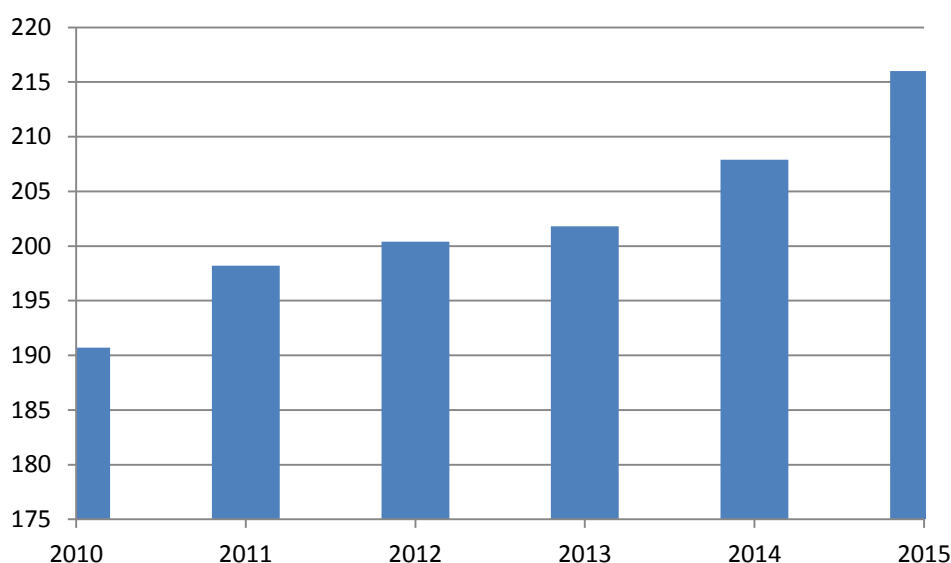
Wstęp

Niemiecki rynek lotniczy to jeden z największych rynków lotniczych pod względem ruchu pasażerskiego oraz natężenia ruchu lotniczego, a także największy rynek lotniczego cargo w Europie.

W zeszłym roku liczba obsłużonych pasażerów wyniosła prawie 216 mln. W tym czasie obsłużono ponad 4,4 mln ton frachtu lotniczego. Liczba operacji lotniczych (starty i lądowania) wyniosła zaś ponad 2,2 mln.

1. Ruch pasażerski

Ruch pasażerski rósł sukcesywnie w ostatnich latach, choć w latach 2011-2013 rósł on dużo wolniej niż w poprzednich i kolejnych latach, co związane było z ogólnościatową sytuacją gospodarczą oraz wprowadzeniem podatku lotniczego, który wszedł w życie na początku 2011 roku. W 2001 roku niemieckie porty lotnicze obsłużyły niespełna 141 mln pasażerów, w 2005 roku prawie 165,5 mln pasażerów (+17,4% w stosunku do 2001 roku), a w 2010 roku prawie 191 mln (+15,4% w stosunku do roku 2005). Poniższy wykres przedstawia wielkość ruchu pasażerskiego na niemieckich lotniskach w latach 2010-2015.

Źródło: Na podstawie danych ADV.

W zeszłym roku niemieckie lotniska obsłużyły w sumie 216 mln pasażerów, co stanowi wzrost o 3,9%¹ w porównaniu do poprzedniego roku. Prawie połowę tego ruchu przypada na dwa największe lotniska: Frankfurt i Monachium.

¹ ADV.

Do największych lotnisk pod względem ruchu pasażerskiego należą:

Lotnisko	Liczba pasażerów obsługowanych w 2015 roku	% całego obsługowanego ruchu pasażerskiego w Niemczech
FRA	60,9 mln	28,2%
MUC	40,9 mln	18,9%
TXL i SXF	29,5 mln	13,7%
DUS	22,5 mln	10,4%
HAM	15,6 mln	7,2%
STR	10,5 mln	4,9%
CGN	10,3 mln	4,8%
HAJ	5,4 mln	2,5%
NUE	3,4 mln	1,6%

Źródło: Na podstawie danych ADV.

W zeszłym roku spośród 22 niemieckich lotnisk obsługujących międzynarodowy ruch lotniczy 18 odnotowało wzrost liczby pasażerów. Również regionalne porty lotnicze, które w ciągu ostatnich lat borykały się ze spadkami liczby pasażerów spowodowanymi między innymi wprowadzeniem podatku lotniczego – Luftverkehrssteuer oraz kryzysem gospodarczym, odnotowały w większości przypadków wzrost liczby pasażerów. Jedynymi lotniskami, które w zeszłym roku odnotowały spadek liczby pasażerów były: Brema (2,7 mln pasażerów; -1%), Drezno (1,7 mln pasażerów; -1,4%), Friedrichshafen (0,6 mln; -6%) oraz Muenster/Osnabrueck (0,8 mln; -8%)².

Na rok 2016 prognozowany jest wzrostu ruchu pasażerskiego o ok. 3,1%.

2. Rynek lotniczego cargo

W zeszłym roku niemieckie porty lotnicze obsłużyły w sumie ponad 4,4 mln ton cargo, co stanowi niewielki wzrost w porównaniu do roku 2011 (+0,5%) oraz spadek o 0,3% w porównaniu do roku 2014³. Związane jest to głównie z wciąż niepewną sytuacją gospodarczą w wielu regionach świata, w tym spowolnienie gospodarcze w Chinach. Do największych portów lotniczych pod względem wielkości obsługowanego frachtu lotniczego należą Frankfurt (który należy również do pierwszej dziesiątki największych portów lotniczych na świecie pod względem cargo (ACI- 2014), Lipsk/Halle oraz Kolonia/Bonn.

² ADV.

³ Na podstawie danych ADV.

Poniższa tabela przedstawia wielkość obsłużonego frachtu w zeszłym roku na tych lotniskach:

Lotnisko	Wielkość obsłużonego frachtu lotniczego w 2015 roku (t)	% całości obsłużonego frachtu na niemieckich lotniskach
FRA	2,08 mln	47,3%
LEJ	984, 4 tys.	22,4%
CGN	742,6 tys.	16,9%

Źródło: Na podstawie danych ADV.

Wielkość obsłużonego frachtu na tych lotniskach jest ściśle związana z obecnością wielkich przewoźników cargo. I tak, port lotniczy Kolonia/Bonn jest od 2010 roku głównym europejskim hubem dla Fedex, zaś Lipsk/Halle dla DHL.

Niemcy są czwartą gospodarką świata, a eksport stanowi ważną część ich PKB. Głównymi partnerami handlowymi w zakresie cargo są: USA, Chiny oraz Japonia.

3. Liczba operacji lotniczych

Liczba operacji lotniczych w 2015 roku ponad 2,2 mln i była o 1,2% większa niż rok wcześniej. Liczba operacji lotniczych najszybciej rosła w zeszłym roku na lotnisku Saarbruecken (SCN) – o ponad 23% oraz na lotnisku Schoenefeld (SXF) – o przeszło 8%.

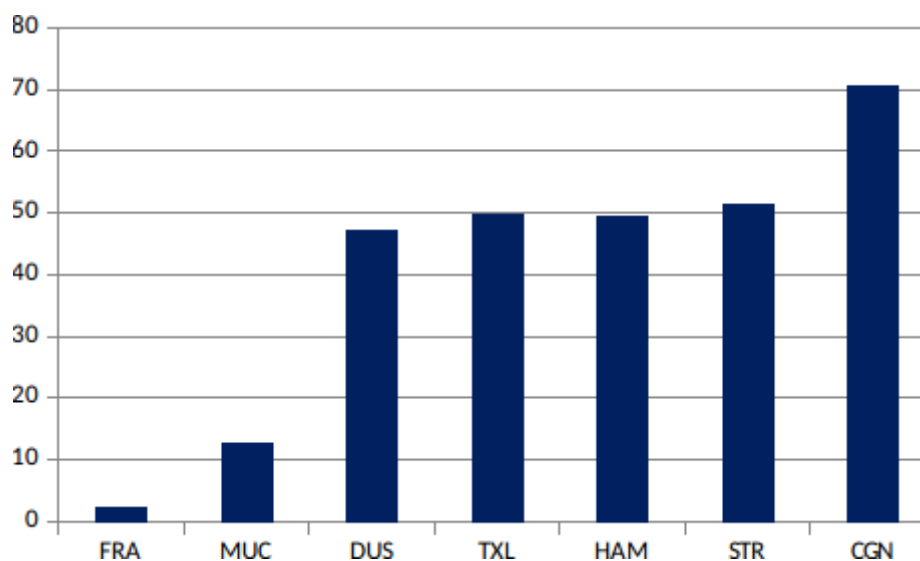
4. Struktura rynku

Niemiecki rynek lotniczy jest zdominowany przez linie sieciowe, jednakże znaczenie tanich linii lotniczych rośnie, głównie dzięki ich rosnącemu oferowaniu w ciągu ostatnich kilku miesięcy. Uruchomienie bazy Ryanair'a na lotnisku Schönefeld czy otwarcie bazy Eurowings na lotnisku Kolonia/Bonn przyczyniło się do ogromnego wzrostu ruchu pasażerskiego na tych lotniskach. Dlatego też te porty lotnicze pod względem wzrostu wielkości ruchu lotniczego w zeszłym roku wśród niemieckich portów lotniczych znalazły się kolejno na drugim miejscu (Schönefeld - +17%) oraz trzecim (Kolonia/Bonn - +9,5%)⁴. Co więcej Ryanair planuje znacząco zwiększyć swój udział w niemieckim rynku. W zeszłym roku jego udział

⁴ Flughafenverband ADV.

w niemieckim rynku był mniejszy niż 5% i około 5 razy mniejszy niż udział FR w polskim rynku lotniczym. Dlatego irlandzki przewoźnik widzi ogromny potencjał do rozwoju w Niemczech.

W 2015 roku wg DLR tanie linie lotnicze (w tym Air Berlin, zaliczany przez DLR jako tania linia lotnicza) przewiozły w sumie 68,5 mln pasażerów, co stanowi niespełna 32% wszystkich pasażerów. Największy procentowy udział LCC ma w ruchu z najmniejszych lotnisk, jak Frankfurt-Hahn (99,8%) czy Dortmund (95,7%). Najmniejszy zaś na lotnisku we Frankfurcie – spośród ponad 60 mln pasażerów odprawionych na tym lotnisku, tylko 1,4 mln stanowili pasażerowie lecący tanimi liniami lotniczymi, co stanowi zaledwie 2,3%⁵.

Źródło: Na podstawie danych DLR.

5. Kierunki podróży

Głównym celem podróży, zarówno służbowych jak i turystycznych oraz VFR, pasażerów z niemieckich portów lotniczych są europejskie destynacje. Spośród 216 mln pasażerów obsłużonych na niemieckich lotniskach w zeszłym roku, prawie 132 mln podróżowało po Europie, nieco ponad 46 mln podróżowało na trasach krajowych, zaś nieco ponad 38 mln podróżowało na trasach interkontynentalnych⁶. Najpopularniejszymi destynacjami turystycznymi dla niemieckich pasażerów od lat niezmiennie są: Hiszpania, Grecja, Włochy oraz Turcja. Jednakże sytuacja polityczna oraz zagrożenia zamachami terrorystycznymi sprawiły, że niemieccy turyści rzadziej niż w ostatnich latach wybierają tureckie kurorty.

⁵ DLR, Low Cost Monitor 1/2016.

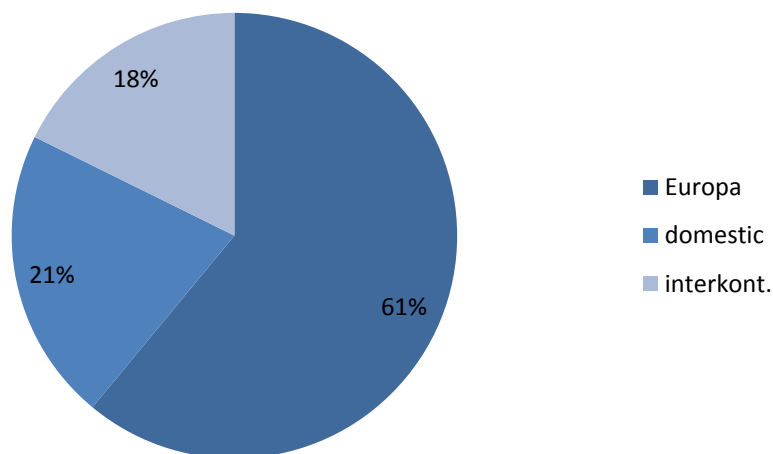
⁶ DRV, Der deutsche Reisemarkt, Zahlen und Fakten 2015.

W 2015 roku 40%⁷ niemieckich turystów dotarło do kurortów drogą powietrzną i był to drugi najpopularniejszy środek transportu po samochodzie.

Spośród połączeń interkontynentalnych najpopularniejszym kierunkiem są Stany Zjednoczone. Niemieckie porty lotnicze mają gęstą sieć połączeń z amerykańskimi lotniskami, zarówno pod względem połączeń pasażerskich jak również cargo. Tylko w obecnym sezonie letnim uruchomionych zostało osiem nowych połączeń pasażerskich z Niemiec do USA. Jednakże w tym samym czasie rośnie zainteresowanie podróżami do takich krajów jak Kuba czy Dominikana.

Pod względem ruchu domestic istnieją połączenia pomiędzy głównymi miastami Niemiec. Najpopularniejszymi połączeniami są: Berlin-Monachium, Berlin-Frankfurt, Hamburg-Monachium. Pojawienie się nowych przewoźników niskokosztowych na połączeniach krajowych (Ryanair na trasie Berlin-Kolonia/Bonn czy Transavia na trasie Berlin-Monachium) z pewnością wpłynie pozytywnie na ruch pomiędzy tymi lotniskami. Do portów lotniczych obsługujących największą liczbę pasażerów w ruchu domestic należą: Berlin (3,1 mln), Monachium (3,1 mln), Hamburg (1,9 mln), Duesseldorf (1,6 mln), Kolonia/Bonn (1,4 mln) oraz Frankfurt (1,3 mln)⁸.

Poniższy diagram przedstawia procentowy udział pasażerów w zeszłym roku według podziału na połączenia europejskie, domestic oraz interkontynentalne:

Źródło: Na podstawie danych z Der deutsche Reisemarkt, Zahlen und Fakten 2015.

⁷ ReiseAnalyse, 2016.

⁸ ADV, Faktenpapier zum innderdeutschen Luftverkehr.

6. Wyzwania

Jednym z największych wyzwań dla niemieckiego rynku lotniczego jest utrzymanie swojej globalnej konkurencyjności, co w starciu z zwłaszcza bliskowschodnimi rynkami lotniczymi jest bardzo trudne. W latach 2007-2015 szacuje się, iż liczba pasażerów przesiadających się we FRA i MUC rosła rocznie średnio o 2,8%, podczas gdy w tym samym czasie w hubach w Stambule i Dubaju ta liczba rosła rocznie o średnio 16%⁹. Kwestia konkurencyjności jest również kluczowa w kontekście oczekiwanej strategii lotniczej – Luftverkehrskonzept der Bundesregierung, która ukazać ma się w połowie tego roku.

⁹ Airlines.de, Hub-Flughaefen: Neben des Weltluftverkehrs.

Polski Klub Lotniczy

Polski Klub Lotniczy jest platformą dyskusji, wymiany informacji i opinii oraz promocji problematyki lotniczej. Celem Polskiego Klubu Lotniczego jest:

- ✈ Kształtowanie świadomości społeczeństwa oraz zainteresowanych instytucji o roli lotnictwa dla rozwoju ekonomicznego, społecznego i kulturalnego państwa,
- ✈ Integracja środowiska lotniczego,
- ✈ Promowanie rozwoju lotnictwa, szkolenia i kształcenia lotniczego,
- ✈ Upowszechnianie oraz pogłębianie wiedzy o lotnictwie, rynku lotniczym oraz lotniczych procesach i programach realizowanych w ramach Unii Europejskiej oraz na świecie,
- ✈ Wspieranie procesów legislacyjnych na poziomie eksperckim.

Cele Polskiego Klubu Lotniczego są realizowane poprzez:

1. Współpracę z szeroko pojętym środowiskiem lotniczym, instytucjami publicznymi, instytutami naukowymi i uczelniami w kraju i za granicą.
2. Inicjatywy na rzecz zrównoważonego i harmonijnego rozwoju polskiej branży lotniczej.
3. Prezentowanie stanowisk wobec władz publicznych w procesie stanowienia prawa, strategii i planów rozwoju lotnictwa w Polsce i w UE.
4. Organizowanie regularnych spotkań ze znaczącymi osobami z branży lotniczej, gośćmi polskimi i zagranicznymi.
5. Prowadzenie informacji naukowo-technicznej oraz prac w zakresie studiów i analiz, działalność wydawniczą oraz działalność w zakresie organizacji szkoleń, konferencji i targów.
6. Współpracę z innymi organizacjami tego typu w Europie i na świecie.

Na stronie internetowej www.pkl.org.pl znajdziesz wszelkie informacje na temat działalności naszego stowarzyszenia.

Polski Klub Lotniczy

ul. Świeradowska 43

02-662 Warszawa

kontakt@pkl.org.pl